

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoškovega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroska cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprete reklamacije so poštnine proste.

Kolera.

Kolera, ena najhujših kužnih boleznih razsaja že dalje časa na Ruskem in v Italiji.

Na Ruskem je zahtevala ta strahovita morilka že silno mnogo žrtv. V enem samem tednu tekočega meseca je umrlo na Ruskem nad 10 tisoč ljudi za kolero. Najbolj okuženi sta mesti Petrograd in Moskva. Prebivalstvo je silno razburjeno, in beži kar trumoma iz mest na deželo.

Tudi v Italiji ni mnogo boljše. Vsak dan poročajo časniki, koliko oseb je že obolelo, oziroma umrlo vsled kolere. Ministrski svet je sklenil darovati krajem, kjer razsaja kolera 900.000 lir. Papež je razveljavil vse poste v krajih, ki so okuženi po kolero. V vseh cerkvah se opravljajo molitve za odpušitev te kuge. Oblasti delajo z mrzlično naglostjo, da bi ustavile razširjenje.

Na Rumunskem je prosilo veliko število kmetov ministrstvo, naj se z ozirom na to, da se lahko vsled bližine ruske meje tudi v Rumunijo zanese kolera, velike vojaške vaje odpovejo. Vojaške vaje so bile nato res odpovedane.

Kolera pa tudi Avstriji ni prizanesla. Iz Ruskega se je priklatila v Galicijo in od tod tudi na Dunaj. Listi poročajo, da se je v Galiciji med vojaštvom pojavilo več slučajev kolere. Na Dunaju je zahtevala kolera že svoje žrtve. Zdravilni oddelek notranjega ministrstva je v preiskavi dognal, da ste bili okuženi od kolere dve ženski, od kojih je ena že umrla. Obolelo pa je na njej že več oseb. Ministrstvo javlja, da je odredilo obširne varnostne odredbe. Na Ogrskem se kolera sicer še ni pojavila, vendar je tu- di ogrska vlada odredila vse potrebno, da se zabrani kolera. V odredbi stoji med drugim sledeče: Bolniki, ki so oboleli na kolero, se morajo v njihovem stanovanju izločiti, le osebe, ki jim strežijo, smejo priti z njimi v dotiko; za nadzorovanje te odredbe se mora pred vsako tako hišo postaviti straža, po možnosti orožnik. Ako v hiši ni primerenega prostora, naj se ali bolnik spravi v za take bolnike določeno bolnišnico, ali se naj zdravi sestanovalec izselijo.

Praški mestni svet je sklenil, da stori vse, da se prepreči kolera. Pripravili so že zadostno vozov,

kakor tudi lope. O odredbah so poročali takoj namestništvu. Došli tujei bodo v Pragi najstrožje nadzorovani. Hoteli bodo morali takoj javiti policiji došle tujece. Policijski zdravniki morajo vsak dan nadzorovati hotele. Nadalje je praški mestni svet ukazal upravam osrednje klavnice, mestne tržnice, mestnega gospodarstvega urada in vseh mestnih zavodov, naj skrbijo za največjo snago.

Tudi v Ljubljani so se storile potrebne odredbe, da se v slučaju, da se pojavi kolera tudi tam, onemogoči njeno razširjenje, ali pa se vsaj omeji.

V očigled res velike nevarnosti, da se zanese kolera tudi v naše kraje, pač ne bo odveč, ako tudi naše čitatelje s to boleznijo natančneje seznanimo.

Kolera se je priklatila iz Azije, kjer ima svoje stalno domovanje v porečju velike reke Ganges v Indiji. Zato ji pravimo azijska kolera ali prava kolera. Te kolere ne smemo zamenjati s takozvano „cholera nostras“, to je kolera, ki je udomačena v naših krajih in ki ni nič drugega, nego z bljuvanjem združena huda driska, kakršna se v poletnem času tako pogostoma pojavlja zlasti pri dojenčkih, pa tudi med odraslimi ljudmi. Dočim pa le-tej zapade razmeroma le majhen odstotek obolelih, terja prava ali azijska kolera povprek 40 do 50% človeških žrtv.

Azijsko kolero povzroča, kakor je leta 1883 dokazal sloviti zdravnik Robert Koch, zelo majhena stvarica, takozvani „Kommabacillus“, če pride v naše črevo. Dočim torej nalezemo kugo, če pridemo le v dotiko z okužencem, ali če le pridemo v njegovo, z okuženimi bacili prepojeno ozračje, nalezemo kolero le tedaj, če pridemo po nepazljivosti v dotiko z izmečki ali odpadki človeka, ki je obol na kolero. Kajti v tem slučaju je nevarnost, da se s temi izločili, v katerih je vse polno tistih majhkenih, za prosto oko povsem nevidnih komabacilov, onesnažimo, in da potem te bacile sami na jestvini ali v pijači dovedemo v svoj želodec. Če želodec ne proizvaja dovolj velike množine solne kisline, gredo ti bacili neprebavljeni skozi in pridejo v črevo, kjer se z neznansko naglostjo razmnože tako, da povzročijo hude driske in bljuvanja. V druge dele telesa se ne razširjajo. Z odpadki in izmečki vred pridejo potem ti bacili zopet na dan, in tako jih lahko nalezeš, ako izpiriš neprevidno bolnikovo perilo ali umivaš njegovo posodo, ali če ravnaš

z vodo, v katero so tem ali onim potom prišla ta morilna telesca. Najnevarnejši razširjevalec komabacilov je voda, ker se ti bacili v njej najdalje ohranijo pri življenju, dočim jih izsušenje precej hitro zamori. Če pridejo ti na obleko, na roke, na orodje, od tod v usta, in če so že enkrat tam, so oni na dobrem, kajti zanje se z istim hipom začne veselo svatovanje in množenje, ti pa si na slabem, kajti zate se začne hiranje in propadanje. Nekaj dni te muči driska. Naenkrat se začne telo z neznansko hitrostjo prazniti, spodaj in zgoraj, blato in izmečki so čimdalje redkejši, zvođeneli, vodi ali redkemu močniku podobni. Bolnika se poloti neznanska žeja, katere pa ne more ugasi, ker neprestanu bljuva. Ker gre toliko tekočine od njega, začne upadati, da se v kratkem času kar izsuši. Poteze postanejo šiljaste, glas je hripav, poti se bolnik čimdalje manj, nima slin in jokati pri najboljši volji ne more, ker ni solz: vse izsušeno. Telesna toplota je manjša in manjša, žila skoro nič več ne bije, ni dolgo, ko zastane popolnoma. In tedaj pristopi k bolniku angelj miru.

Katera so sredstva proti kolero in kako preprečimo njeno razširjanje? V prvi vrsti je potrebno, da bolnika, pri katerem upravičeno sumimo kolero, nemudoma ločimo od drugih ljudi in ga spravimo v prostore, kjer se njegovo perilo, izmečki in odpadki sproti razkužujejo po uradnih predpisih. Podvojiti moramo skrb za snago v stanovanju, za snago rok, telesa in perila. Ako v kraju nimamo zanesljivega vodovoda, ne smemo piti vode, če ni skuhana, kajti najzanesljiveje pomori vse bacile vročina. Ker pa skuhana voda ni dobro pitna, primešamo ji lahko malo čaja, a samo toliko, da se okus popravi. Na Ruskem je le radi okužene vode pitje čaja tako razširjeno. Enako smemo uživati samo skuhano mleko. Strogo moramo paziti, da ne uživamo surovega sadja in surove zelenjave (salata, zelje, kumare). Kratkotrajno, ker vemo, da se kolera samo je in pije, moramo vse, kar jemo in vodenega pijemo, poprej dobro skuhati, kajti kuhanje najzanesljiveje razkuži vsako okuženo stvar.

Ako se bomo vestno držali teh navodil, se nam kolere ni treba preveč bati. Najbolj sloviti zdravnik v Rimu, profesor Marchiafava, se je izjavil o kolero tako-le: „Kar se mene tiče, se prav nič ne bojim. Prišel sem že večkrat z kolero v dotiko, in sem ostal

PODLISTEK.

Nekaj pripovedk iz življenja našega cesarja.

(Zbral in priredil J. Verbajnsčakov).

Iz ljubezni in spoštovanja do visokega jubilarja, podajam vam, častiti bralci „Slovenskega Gospodarja“, nekaj paberkov iz življenja Nj. Veličanstva.

I.

Nekoč se je podal naš svitli cesar v spremstvu svojega adjutanta na lov divjega petelina. Nevede je prekoračil meje svojega posestva in zašel v tuji gozd, kjer ni imel že več pravice, loviti divjačino.

Nesreča je hotela, da ju je zalotil posestnik tega gozda ravno, ko sta v grmovju z nabitima puškama prežala na divjega petelina.

Ves razsrjen približa se lovcema.

„Kaj, tri sto medvedov, ali dandanes ne veljajo nič več lovske postave. — Kdo ste Vi?“ obrne se kmetič proti cesarju ter ga meri od pet do glave.

„Častnik,“ glasil se je odgovor.

„To sam vidim, in mi ni treba dvakrat praviti. Vaše ime bi rad zvedel.“

„Franc mi je ime.“

„Kaj samo Franc? Prosim, ali Vi nimate priimka?“

„No, pa naj bo. Jožef Franc je moje popolno ime.“

„Že dobro, da vem, da se lahko pri Njega Veličanstvu pritožim.“

Cesar je smehljaje poslušal priprostega kmetiča in mu celo omehčalo, da vzame tožbo zoper sebe sam s seboj, in da bo de skrbel, da jo dobi gotovo cesar v roke.

Prezirljiv pogled kmetičev je bil tem častnikovim besedam odgovor.

Odločno je zahteval puške od obeh lovcev. Ko pa sta mu hotela ta dva to zabraniti, poskušal je že s silo, se polastiti cesarjeve puške.

Vendar, cesar mu ne da kar tako puške iz rok, češ, s silo ne bode pri njem nič opravil.

Obljubil mu je, da mu da puško prostovoljno, le če se potruži z njim na njegov lovski grad.

Med tem pa so se že približali kmetičevemu domovju. Njegova žena ga je na pragu pričakovala, ko pa je zagledala tuja gospoda priti z njenim možem in možev čemerem okraza, šla je prišlecema nasproti in moža v svoji radovednosti vprašala po vzroku njegove razburjenosti.

„Kdo pa bi se tudi ne jezil. Poglej si ta dva lovca. Že celo noč sta lovila v mojem gozdu divjačino ter mi ugnala petelina, kojega sem že dalje časa opazoval ter ga hotel danes ustreliti, da bi ga postavil na dan krsta k obedu.“

Pri teh zadnjih besedah ozrl se je cesar po sobi ter zagledal ob klopi zibelko z otrokom.

Smehljaje se nagne čez zibelko, rekoč:

„Lep, kakor nebeški angelček.“

Gospodinja hvaležno pogleda radi teh besed neznanega lovca ter opomni moža, naj lovcema ponudi vendar stol.

„Pač res,“ opravičuje se kmetič, ponujajoč jima stol, „v svoji razburjenosti bi skoraj pozabil, kaj se spodobi. Ti stara pa,“ obrne se proti ženi, „pa jima pripravi zajutrek, gospoda sta bila celo noč na lovu ter sta gotovo lačna.“

Kmalu so sedeli za mizo pri polni skledi, ter se živahno razgovarjali o tem in onem. Kmetič je hotel vidno napeljavati govor na druge reči, da bi lovca brž pozabila, kar se je pred kratkim pripetilo.

To je dobro opazila njegova žena in ga je hote-

la malo podražiti, češ, če misli še zdaj tuja lovca pred samim cesarjem tožiti.

„Eh, pustimo to,“ zareži se kmet nevoljno nad ženo, „cesar ima ravno čas, se s temi malenkostmi pečati. Stvari je konec in ti stara molči o tem!“

Cesar, ki je ves ta razgovor kmetsa s svojo ženo slišal, obrne se do kmetsa s prošnjo, če je bil že tako dober, da mu je prejšnje prostovoljno odpustil, naj mu izpolni še neko prošnjo.

„Zakaj pa ne? Če mi je le mogoče!“

„Prosim, ste mi li toliko naklonjeni, da bi smel biti Vašemu otroku krstni boter.“

Gospodinja, komaj da je slišala te besede, se je že nagnila prek mize proti cesarju ter mu ponudila roko v znamenje, da mu privoli.

„Torej, kdaj smem priti?“ vpraša neznan lovec.

„Prihodnjo nedeljo.“

„Če bodete le prosti službe,“ pripomni še kmetič.

„O, ne bojte se. Bom že gledal, da bom prost službe — pa še nekaj; ali mi dovolite, da smem priti z nekaterimi mojih prijateljev?“

Dnevi do nedelje so hitro potekali, in v nedeljo že na vse zgodaj se je oglašil krstni boter z dvema spremljevalcema. Pa kako? Ne kot kak častnik, ampak v maršalski uniformi s križcem in dragocenimi zvezdami na prsih v spremstvu dveh svojih adjutantov.

Kmetič, ki ga je takoj spoznal, prestrašil se je, zdrknil pred njim na kolena ter ga prosil, naj mu odpusti.

„Pustite, kar je minulo,“ tolaži ga cesar. „Vi ste popolnoma prav ravnali in jaz sam bom Vaš zastopnik v tožbi zoper lovca Jožefa Francja, in ta Vas že za naprej zagotovim, da je pravica na Vaši strani. — Dovolj o tem. Zdaj pa brž h krstu!“

popolnoma hladni; kajti kolero dobi le ta, kdor jo na vsak način hoče imeti. Koz se jaz mnogo bolj bojim; kolero se lahko izognemo, ker vemo, na kak način nas napade. V Rimu smo se je še vsakokrat v neverjetno kratkem času rešili."

Odredbi v Mariboru.

Magistrat je odredil, da se morajo osebe, ki so došle v zadnjih petih dneh iz kakega od kolere okuženega kraja ali bodo od tam prišle, takoj pri mestnem svetu javiti. Naznaniti se morajo tudi vsi sumljivi slučajji obolezlosti. Za okužene kraje se smatra južno Italijo in Rusijo.

Na Slovenskem

Še ni pojavil dosedaj noben slučaj, ki bi bil sumljiv. Liberalni list „Slovenski Narod“ je vedel sicer povedati o nekaterih sumljivih slučajjih, toda kmalu se je izkazalo, da tudi v teh resnih stvareh ni liberalcem nič verjeti. Na Češkem in Moravskem so se izkazali vsi slučajji, ki so vzbudili vznemirjenje, kot obolenje na griži. Povsod pa oblasti z največjo strogostjo pazijo na snago in red.

Na Dunaju

ni več kolere, ker se tudi zadnje dni ni pojavil nobeden slučaj te bolezni. Na kolero obolela Terezija Hofman se v bolnici vedno bolje počuti. Zdravniki upajo z gotovostjo, da ozdravi. Druge osebe, ki so bile v bolnišnicah na opazovanju, so bile zadnje dni kot popolnoma ozdravljene odpuščene.

Iz Ogrske

prihajajo iz vseh krajev poročila o kolero sličnih obolenjih, a v nobenem slučaju ni bilo dokazati azijske kolere. Bolezen je griža. Dne 29. avgusta je bil med potniki na vlaku, ki vozi Gradec-Budimpešta, velik strah, ker je v vozu III. razreda obolel natakak Izak Khon na kolero podobni bolezni. Ustavili so vlak. Navzoči zdravniki so našli, da je natakak jetičen, in da je obolel na enaki bolezni, kakor se pojavlja kot takozvana morska bolezen pri vožnji na morju.

Pač pa so se pojavili v Nemčiji novi slučajji, ki jih je povzročila brzkone azijska kolera. Pri dveh osebah, ki ste umrli v Berlinu, se je to dokazalo.

Na Ruskem

se kolera vedno bolj širi. Dne 26. t. m. je obolelo v Petrogradu na novo 60, in umrlo 29 oseb na kolero. V vseh rusko-evropskih gubernijah je obolelo zadnji teden 3800 oseb, smrtnih slučajev je bilo pa 932.

Italija.

V mestu Barletta v Italiji je dne 27. avgusta obolelo na novo 11 oseb, 9 pa jih je umrlo za kolero. — V Andriji se je konstantoval 1, v Spinacola 2 slučajja kolere. V Aivri je 1 na kolero oboleli potnik umrl. V Cerignoli sta obolela dva, in umrl 1 bolnik na kolero. V Trinitapoli so oboleli 3 in umrli dva na kolero. Iz Margarette di Savoy poročajo, da se nahajajo v tamošnji bolnišnici 5 kolere sumljivih bolnikov, trije so pa umrli; istotako je v San Ferdinando obolela zadnja sobota ena oseba, umrli pa dve osebi na kolero.

Avstriji smo torej od treh strani, Rusiji, Italiji, Nemčiji, obkoljeni od dežel, v katerih se nahaja kolera.

Politični ogled.

— **Vladi** prijazni jugoslovanski poslanci iz Plojevega kluba še vedno po listih in shodih rujejo proti državnozbrski obstrukciji, katero so pred tremi meseci sami z navdušenjem sklenili. Ker proti vladi z razpustom, so se ti značajni politiki ustrašili in začeli trobiti v vladni rog. Nekateri gredo celo tako daleč, da pretijo s svojim izstopom iz Slov. Jednote. Doživeti znamo še čudne reči, da se bodo bojevali Plojevi junaki naravnost za vlado in proti svojim jugoslovanskim tovarišem. „Slovenec“ tudi poroča, da je Ploj že med zadnjo obstrukcijo sporočil Bienenrthu, da je proti obstrukciji, čeprav je glasoval za njo in jo tudi izvajal. Tej vesti do danes še nihče ni oporekal.

— **Ivan Hribar**, ki ni dobil cesarjevega potrjenja za izvolitev ljubljanskim županom, je bil dne 30. t. m. zopet izvoljen županom. S tem se začne zanimiv boj med mestom Ljubljana in vlado. Sedaj se je že tudi razjasnilo, zakaj ni dobil Hribar najvišjega potrjenja. Ko je leta 1908 pri septemberskih nemirih vojaštvo ustrelilo Adamiča in Lundra, krivili so te nesreče deželnega predsednika barona Schwarza, češ, da je pozval na vojaštvo in kriv vsled tega nedolžne krivi. Izkazalo pa se je nepobitno, da je proslil župan Hribar sam za vojaštvo, in da je torej smatrati on kot morilec Lundra in Adamiča. Toda Hribar ni imel junaštva, da bi priznal svoj greh. Dopusčal je, da se je mlatilo še nadalje deželnega predsednika. Še več, liberalni junak Hribar je hotel utajiti svoje nesrečno dejanje, vendar ga je predsednik z dokazi ugnal v kozji rog. To grdo, in za vladne in vojaške kroge mučno ravnanje, je uplivalo na najvišje kroge tako, da ni dobil potrjenja.

— **Na Kranjskem** so postavili liberalci za svojega kandidata v novomeškem okraju, ki je vsled odstopa deželnega glavarja Sukljeta izpraznjen, učitelja Engelberta Glavla. Kandidat Vseslovenske ljudske stranke je deželni odbornik Jarc. Liberalci zatrjujejo, da se bodo vrgli z vsemi silami na okraj. S kakim uspehom, to je drugo vprašanje.

— **Črna gora.** Črnogorska kneževina je postala kraljevina. Njen knez Nikita (Nikolaj) pa kralj. To se je zgodilo zadnjo nedeljo, dne 28. avgusta med velikanskimi slavnostmi. Vsi evropski vladarski dvori so čestitali novemu kralju. Časopisje celega sveta pa z občudovanjem govori ob tej priliki o lepih lastnostih črnogorskega naroda ter o modrosti njegovega vladarja. Kralj Nikita je izdal razglas na narod, v katerem prosi božjega blagoslova, da bi izvršeno delo služilo velikosti domovine.

Razne novice.

* **Imenovanje.** Pravni praktikant pri mariborskem okrožnem sodišču, dr. Henrik Schreiner, je imenovan avskultantom.

* **Osebnost.** Štajerski deželni odbor je imenoval deželnega živinozdravnika Alojzija Komersa v Cmureku za živinozdravnika v Žaleu.

* **V kn. šk. dijaško semenišče** v Mariboru so bili letos na novo sprejeti iz II. gimn. razreda: Janez Drev iz Šmartna na Paki, Janez Granfola iz Sv. Lovrenca v Slov. gor., Ivan Grebenšek iz Šoštanja, Franc Jazbinšek iz Sv. Vida pri Planini, Janez Lukman iz Ormoža, Karol Prelog iz Sv. Jurja na Ščavnici, Janez Veber iz Frami, in Anton Zemljčič iz Kapele pri Radgoni; iz III. razreda: Anton Hrstnik iz Dobja; iz V. razreda: Janez Goršič iz Svetinje.

* **Dne 8. septembra v St. Ilju!** Vspored slavnosti otvoritve „Slovenskega Doma“ v St. Ilju na praznik rojstva Marijinega dne 8. septembra: 1. Ob 12. popoldne slovesen sprejem došlih društev in gostov na kolodvoru; nato vhod v St. Ilj pred „Slovenski Dom“. 2. Ob 2. uri večernice. 3. Po večernicah, pred „Domom“ pozdravi došla društva in goste župan gospod Thaler. 4. Blagoslovljenje „Doma“. 5. „Lepa naša domovina“, godba. 6. Deklamacija. 7. Pesem: „Slovenski Straži“. 8. Slavnostni govor: predsednik „Slovenske Straže“ prof. Evgen Jarc iz Ljubljane. 9. „Naprej zastava Slave“, godba. 10. Nastop „Orlov“. 11. Ljudska veselica z raznimi zabavami, petjem, besedami, borbe s konfeti, šaljiva pošta itd. Postavljeni bodo razni šotori: turški bazar, kavarna, cvetličnjak, vinarna, širamba za pecivo itd. Sodelujejo šentiljske, mariborske in okoliške Slovenke. Nastopilo bode več pevskih zborov. Godbo preskrbi dobro znana sp. štajerska godba. Pri slavnosti bodo posebni reditelji, ki se bodo spoznali po belih trakvih. Če bo vozil poseben vlak iz Ljubljane, se bo to v „Straži“ in „Slovenec“ pravočasno naznanilo. Več društev iz Slo. gorice se pripelje na okrašenih vozovih. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu. Vsem udeležencem že vnaprej kličemo: Dobrodošli! — Pripravljalni odbor.

* **Dne 11. sept. vsi v Trbovlje!** Ta dan se bo blagoslovil nov „Društveni Dom“, ki je tretji na St. Štajerskem. Kako pa bo zgedela cela reč? Ob 10. uri se bodo zbrali vsi gostje pred cerkvijo, kjer bodo isti pozdravljeni. Ob 10. uri se bo začelo cerkveno opravilo, cerkveni govor bo imel naš vrli državni in deželni poslanec g. dr. Anton Korošec, nato bo sv. maša. Po cerkvenem opravilu bomo šli pred „Društveni Dom“, ki se bo blagoslovil. Takaj bomo prisegli, da hočemo ostati zvesti veri, domovini in cesarju, kakor nas bo navduševal naš državni in dežel. poslanec g. dr. Benkovič. — Ob 2. uri pop. bodo v cerkvi pete litanije, ob 4. uri pa boš videl tam za „Društvenim Domom“ na Parašuhovem travniku kmečke in delavske mladeniče, kako lepo v reda znajo nastopiti pri telovadbi. Nastopili bodo krščanski mladeniči Orli, ki hočejo postati enkrat pravi krščanski možje. Ko bo telovadba končana, se začne ljudska veselica. Torej na svidenje 11. septembra v Trbovljah!

* **Draginja.** Cene živini so še vedno na višini, seveda z majhnimi premiklji navzgor in navzdol, kakor je to pri tej trgovini samoumevno. Mesto Dunaj in vlada sta znižala vozne tarife za Dunaj, kjer potrebujejo največ mesa. Zastopniki kmetov so seveda s tem popolnoma zadovoljni, čeprav se spominjajo, da vlada ni bila tako nagla, kadarkoli se je šlo za stiske kmečkega stanu. V kmečkih krogih se pridno agitira za povzdigo živinoreje ter se misli tudi na to, kako spraviti več mlade živine iz drugih krajev v naše hleve.

* **Denarni polom** preti nemški krščansko-socialni stranki na Koroškem. Monsignor Kayser je vodil veliko sirotišče. Pokrival je stroške z milodari. Ker so bili ti majhni, začel je snovati različna gospodarska podjetja. Začel je lesno trgovino, sezidal pivovarno, postavil hotel itd. Denar je iskal pri celovski zvezi nemških zadrug, kateri je načeloval monsignor Weiss. Ta mu je brez vednosti odbora in proti pravilom posodil 1.900.000 K proti vključbi na ta različna podjetja, in sicer na zadnje mesto. Podjetja pa ne ne-sejo toliko, kakor je bilo proračunljeno. Kayser je prišel tudi v roke nekaterih brezvestnih mešetarjev, in tako preti sedaj koroškim Nemcem velik denarni polom. Weiss je zbežal, Kayser je zaprt. — Pouk za nas: 1. Nikdar se spuščati v podjetja, za katerih vodstvo ni sposobnih in poštenih mož; 2. v denarnih zavodih nikomur zaupati, ampak strogo izvrševati nadzorovalno pravico. Vsaka zadruga ima nadzorstvo, katero naj vestno vrši svojo nalogo.

* **Nemška prevzetnost.** Tudi najbolj mirna slovenska kri se mora razburiti, če izve za dogodek, kakor se je doigral te dni v Štoreh pri Celju. Na železnično postajo v Štoreh je bil prestavljen neki slovenski uradnik. Miren človek, ki je prišel v Štore,

da bi opravljal tamkaj vestno in pošteno svojo službo. Toda nemčurjem je vzrastle greben na slovenski zemlji že previsoko. Posilinemški Storani so pokazali slovenskemu uradniku vrata, nočejo mu dati niti hrane niti stanovanja, ker je uradnik sin slovenske matere. Uradnik mora radi tega hoditi pet kilometrov daleč v Celje jest in spat. Slovenci, tako se dela z našimi sinovi že sedaj na slovenski zemlji. Vzdravimo se!

* **Liberalna narodnost.** Ker je bil imenovan nadučitelj Heric v Cirkoveh za okrajnega šolskega nadzornika v ptujskem okraju, so celjski listi sramežljivo zjavljali, da baje Heric ni narodno dovolj zanesljiv. Je pač kri od njihove krvi! Toda zanimivo je še se pride! Izvedelo se je sedaj, da je neki liberalni poslanec naravnost delal in se trudil za narodno nezanesljivega Herica ter s tem na veliko veselje nemške vlade preprečil imenovanje slovenskega učitelja za nadzornika, za kojega so se potegovali naši slovenski kmečki poslanci. Velika hinavščina pa je, če liberalci Herica javno napadajo, za hrbotom javnosti pa zanj delajo. Vsakemu poštemu človeku se mora gabit družba takih hinavcev.

* **Liberalni šolniki** postajajo vsak dan bolj drzni. Na Goriškem se prepoveduje dajati poljubovati šolski mladini svetinjo sv. Alojzija, vzora krščanske mladine; iz kipov se trga sv. Alojziju lilija, znak nedolžnosti, iz rok in šolskim deklicam se trga svetinji- ca Brezmadežne Device z vrata in se meče v pljuvalnike. Ko slišimo take grozovitosti, se nehoti vprašamo: Kam jadramo? Pravočasno je treba slovenske krščanske ljudstvo opozoriti, kaka nevarnost priti vzgoji njegove mladine. Seveda na to nevarnost ne bodo opozarjali listi, kakor „Štajerc“, „Sloga“ in „N. List“. Zato pa tudi ne smemo pripustiti, da bi taki listi zahajali v slovenske krščanske hiše. Ti molčijo, ko se bliža sovražnik.

* **Vraz-Gaj.** Liberalcem ni prav, da je bilo na Vrazovem slavlju toliko ljudstva, a premalo frakarjev. Naj se spomnijo ti ljudski prijatelji, kako je bilo lani ob tem času v Krapini na Gajevi slavnosti. Saj je bil tam sam Ivan Hribar in precej drugih zastopnikov takozvane inteligence. Bilo pa ni nič — ljudstva. In zato so potem liberalni hrvaški listi javkali in krapinski časnik je nazval celo slavnost telo brez krvi, meso brez kosti. Liberalcem pač ni moči ustreči. Zato jih pa tudi kmet ne mara.

* **Prijatelje kmeti** se kažejo zopet prav jasno celjski liberalci. Mariborski občinski svet je zadnji teden sklenil, pozvati vlado, da pospeši uvoz živine iz Rusije in Srbije, ter izrekel željo, da bi se ista dovažala tudi v Maribor. Celjski „Narodni Dnevnik“ pa s tem sklepom še ni zadovoljen, ampak v št. 194. zahteva tudi uvoz srske in rumunske živine v vsa spodnještajerska mesta in trge. Kaj porečejo k temu liberalni poslanci Ploj, Roblek in drugi? Ali bodo zatajili svoje liste?

* **Kmet. šola v St. Juriju.** Iz St. Jurija ob juž. žel. se nam poroča: Na naši kmetijski šoli se je sklenilo dne 27. t. m. z javno skušnjo prvo šolsko leto. Dežela je bila zastopana po deželnem odborniku grofju Franc Attemsju, vlada po okrajnem glavarju Wegbauerju, celjski okrajni zastop po komisarju dr. Brešarju, Kmetijska družba po odborniku Rošu, Slovenska kmečka zveza po dež. poslancih Terglavu in Vrečkoju, liberalna stranka po dr. Kukovcu. Skušnja je naredila na vse navzoče izredno ugoden utis, znamenje, da so učiteljstvo in učenci z veseljem in vestnostjo izrabljali čas šolskega leta. Ravnatelj Belle je odhajajočim gojencem obljubil, da jim je šola tudi naprej odprta za vsak nasvet, grof Attems pa jih je bodril, da naj se ne izneverijo kmečkemu stanu, temveč se mu s pridnostjo in navdušenjem posvetijo. Vse je bilo zadovoljno, ko se je končala prva javna skušnja na naši kmetijski šoli.

Mariborski okraj.

m **Hotinja vas.** Shod, ki je bil bolj pičlo obiskan, otvori g. drž. posl. Pišek, ki povdarja namen zborovanja, ter podeli besedo gospodu nadrevizorju Vlađ. Pušenjaku.

Govornik razpravlja o vzrokih sedanje draginje mesa in živine ter govori obširno o skupni prodaji živine in o pospeševanju živinoreje.

Nato govori gospod dr. Leskover o davkih. Zborovalci so pazno sledili govornikom in zahtevali, da se sličen shod priredi v Račah ali Slivnici in zanj razvije velika agitacija.

m **St. Ilj v Slov. gor.** Nova nemška šola. Nemški šulferajn hoče v Ciršaku postaviti novo šolo. Po prizadevanju protestantskega učitelja Gordona v St. Ilju, je dal neki, iz tujine priseljeni Franc Zechner, svojo hišo šulferajnu v najem, da se preuredi za nemško šolo. — Veliko razburjenje je nastalo vsled te novice po našem Ciršaku in Selnici. Ne samo Slovenci, ampak celo poštene Nemci so odločni nasprotniki nove šole, za katero se trudi najbolj gori omenjeni protestantski učitelj Gordon. Naše zavedno obmejno ljudstvo, katero se tu ob Muri že tako dolgo bori za to, da si ohrani dedno zemljo v svoji lasti, to naše ljudstvo ne mara take šole, v kateri bi se ne učevalo v materinskem, to je slovenskem jeziku. — Mnogo žalostnih vzgledov že imamo, da nemška šola slovenski deci ne da tega kar ji je za življenje tako neobhodno potrebno. Mnogo otrok, ki zapustijo nemško šolo, ostanejo duševni revčki, ki ne znajo ne slovenski, pa ne nemški pisati in čitati. Poglejte dragi